

รายงาน

ภาวะและแนวโน้มสินเชื่อของสถาบันการเงิน

สายนโยบายการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายงานผลการสำรวจภาวะการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ในไตรมาสที่ 1 ปี 2552 และแนวโน้มในช่วงไตรมาสที่ 2 ปี 2552*

สรุปภาพรวม

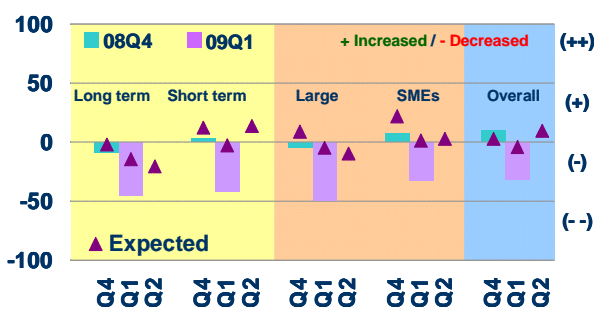
ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 มาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินโดยรวมทั้งที่ให้แก่ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนยังคงเข้มงวดต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า สะท้อนถึงมุมมองความเสี่ยง (Risk perception) ในการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากการถดถอยของเศรษฐกิจโลก ภาวะแวดล้อมของธุรกิจ โดยเฉพาะในธุรกิจส่งออกที่ประสบปัญหาคำสั่งซื้อลดลง และคุณภาพของหลักทรัพย์ค้ำประกันเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจโดยรวมลดลงเล็กน้อยจากไตรมาสที่ 4 ปี 2551 ความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนลดลงทุกประเภทจากไตรมาสก่อนเช่นกัน เนื่องจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและความต้องการบริโภคของภาคเอกชนโดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำเป็นสำคัญ

สำหรับแนวโน้มไตรมาสที่ 2 ของปี 2552 มาตรฐานการให้สินเชื่อทุกประเภทของสถาบันการเงินจะยังเข้มงวดขึ้น จากความกังวลด้านคุณภาพสินเชื่อทำให้สถาบันการเงินมีความกังวลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจและครัวเรือน ขณะที่ความต้องการสินเชื่อทั้งภาคธุรกิจจะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ส่วนความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนคาดว่าจะทรงตัวใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน เนื่องจากความต้องการในการบริโภคในช่วงเศรษฐกิจถดถอยยังอยู่ในระดับต่ำ

1. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจ (Loans or Credit Lines to Enterprises)

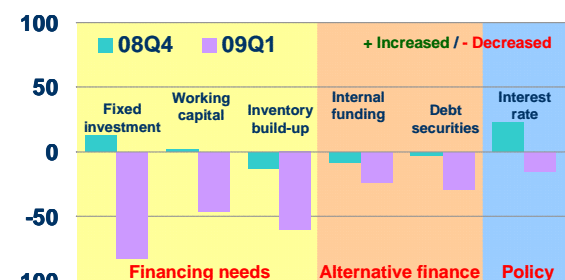
ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 ความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจทุกประเภทลดลงจากไตรมาสก่อน ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ในไตรมาสที่ผ่านมา โดยปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อความต้องการสินเชื่อที่ลดลง คือ การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร การใช้จ่ายเงินหมุนเวียน และการผลิตสินค้าคงคลังสะสมที่ลดลงเป็นสำคัญ ทั้งธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจประเภท SMEs ทั้งนี้ ภายใต้ภาวะที่มาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินมีความเข้มงวดมากขึ้นทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่พยายามระดมทุนจากแหล่งอื่น เช่น ใช้เงินทุนภายในของบริษัท (Internal funding) และออกตราสารหนี้ (Debt securities) เป็นต้น

Figure 1 Demand for corporate loans

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

Figure 2 Factors affecting large corporate loan demand

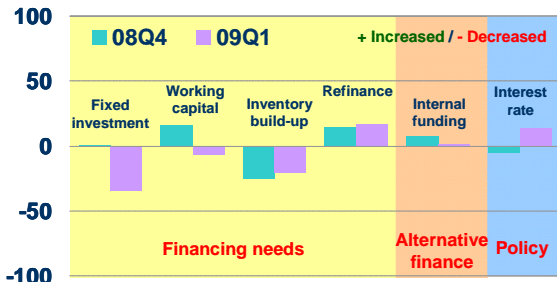

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

* ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดทำแบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อรายไตรมาส (BOT's Survey on Credit Conditions) ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินต่างๆ ที่ดูแลงานด้านสินเชื่อ โดยทำการสำรวจครั้งแรกเมื่อไตรมาสที่ 4 ปี 2550 การสำรวจนี้เป็นการศึกษาครั้งแรกที่ทำ (เดือนมกราคม 2552) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถามจากธนาคารพาณิชย์ไทย สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งสิ้นจำนวน 21 แห่ง ซึ่งครอบคลุมสินเชื่อมากกว่าร้อยละ 86 ของสินเชื่อทั้งระบบ

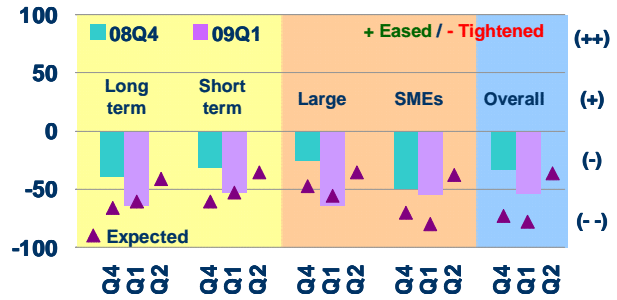
มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจโดยรวมของสถาบันการเงินในไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 มีความเข้มงวดเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน แม้ว่าจะผ่อนคลายกว่าที่สถาบันการเงินได้คาดการณ์ไว้ แต่สะท้อนถึงการเพิ่มขึ้นของมุมมองความเสี่ยง (Risk perception) ในการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากการถดถอยของเศรษฐกิจโลก ภาวะแวดล้อมของธุรกิจ โดยเฉพาะในธุรกิจส่งออกที่ประสบปัญหาคำสั่งซื้อและคุณภาพของหลักทรัพย์ค้ำประกัน เป็นสำคัญ

Figure 3 Factors affecting SMEs loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

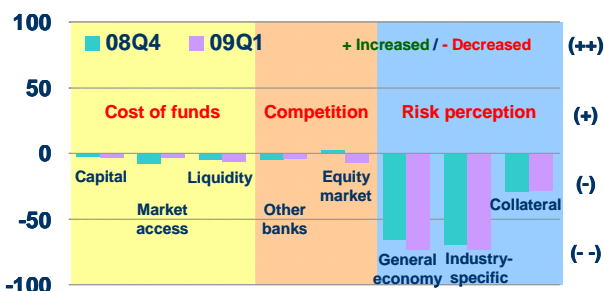
Figure 4 Credit standards (Corporate loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

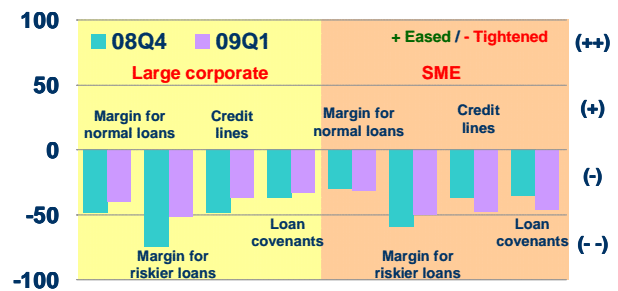
สำหรับเงื่อนไขการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจโดยรวมทั้งสินเชื่อภาคธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจประเภท SMEs มีความเข้มงวดมากขึ้น โดยสังเกตได้จาก Margin ที่กว้างขึ้นสำหรับทั้งลูกค้าทั่วไปและลูกค้าที่มีความเสี่ยง ส่งผลให้การตั้งราคา (Price) สูงขึ้น นอกจากนี้ เงื่อนไขอื่นๆ เช่น วงเงินสินเชื่อ (Credit lines) และเงื่อนไขประกอบสัญญาเงินกู้ (Loan covenants) ยังเข้มงวดต่อเนื่อง ขณะเดียวกันสถาบันการเงินยังเข้มงวดกับคุณภาพของหลักทรัพย์ค้ำประกันสำหรับสินเชื่อที่ให้แก่ธุรกิจประเภท SMEs มากกว่าสินเชื่อที่ให้แก่ธุรกิจขนาดใหญ่ สะท้อนถึงความกังวลสำหรับคุณภาพสินเชื่อประเภทนี้

Figure 5 Factors affecting credit standards (Corporate loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

Figure 6 Conditions and Terms (Corporate loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

สำหรับแนวโน้มในไตรมาสที่ 2 ปี 2552 สถาบันการเงินคาดว่าความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจโดยรวมจะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจากความต้องการในการลงทุนของธุรกิจยังไม่ฟื้นตัวชัดเจน ขณะที่คาดว่ามาตรฐานการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะมีความเข้มงวดขึ้นสำหรับสินเชื่อภาคธุรกิจทุกประเภท เนื่องจากความกังวลด้านคุณภาพสินเชื่อ ทำให้สถาบันการเงินมีความกังวลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจ โดยร้อยละ 75.0 ของสถาบันการเงินคาดว่าสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์จะยังอยู่ในระดับที่เหมาะสม

Business Sector	Percentage
1. Hotels and Restaurants	83.1%
2. Electronics and Electrical appliances	75.0%
3. Vehicles	70.8%
4. Real estate and Construction	64.9%
5. Furniture	52.4%
6. Iron and Steel	47.9%
7. Textiles	42.2%
8. Transportation	17.6%
9. Leather	12.4%

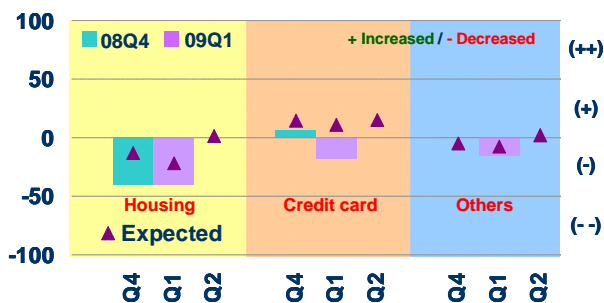
นอกจากนี้ ประเภทของธุรกิจที่สถาบันการเงิน คาดว่ากำลังประสบปัญหาที่อาจเป็นความเสี่ยง 3 อันดับแรก คือ โรงแรมและภัตตาคาร เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า และ ยานยนต์ ตามลำดับ (ตารางที่ 1) ขณะที่คาดว่าความต้องการกู้ยืมเงินของภาครัฐเพื่อใช้จ่ายในการกระตุ้นเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ (81.3%) อัตราดอกเบี้ย (81.3%) ความต้องการในการกู้เพื่อการลงทุนภาคเอกชน (75.0%) และความต้องการในการกู้เพื่อการบริโภคภาคเอกชน (73.3%) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

	Financial institutions' liquidity	Interest rate	Demand for loan to be used for private consumption	Demand for loan to be used for private investment
Affect considerably	12.5%	18.8 %	6.7%	12.5%
Affect somewhat	68.8%	62.5%	66.7%	62.5%
Not affected	18.8%	18.8 %	26.7%	25.0%

2. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคครัวเรือน (Loans to households)

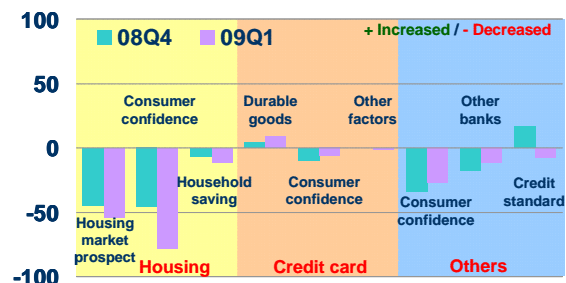
ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 ความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนลดลงทุกประเภทจากไตรมาสก่อน โดยสินเชื่อครัวเรือนทุกประเภทลดลงต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ เนื่องจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและความต้องการบริโภคของภาคเอกชนโดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำเป็นสำคัญ เป็นที่น่าสังเกตว่า ความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตที่ลดลงเป็นผลสำคัญจากการแข่งขันจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ทั้งจากสถาบันการเงินอื่น จาก Non-bank และรวมถึงความเข้มงวดของมาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยลดลงเนื่องจากความเชื่อมั่นยังต่ำ ผู้บริโภคจึงระมัดระวังการใช้จ่ายและผู้บริโภคมีการใช้แหล่งเงินทุนอื่น เช่น เงินออมของครัวเรือน

Figure 7 Demand for consumer loans

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

Figure 8 Factors affecting loan demand (Consumer loans)

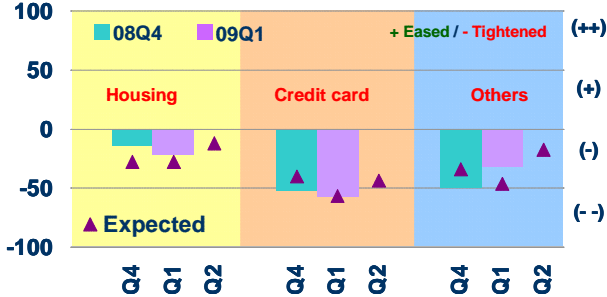

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

มาตรฐานการให้สินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทในไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 เข้มงวดมากขึ้นจากไตรมาสก่อน สอดคล้องกับที่ได้คาดการณ์ไว้ในไตรมาสที่ผ่านมา โดยปัจจัยสำคัญยังคงเป็นมุมมองด้านความเสี่ยงทั้งจากภาวะเศรษฐกิจทั่วไป และจากความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของผู้กู้ที่ลดลง สร้างความกังวลต่อความสามารถในการผ่อนชำระสินเชื่อภาคครัวเรือน โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยซึ่งสถาบันการเงินยังมีความกังวลต่อแนวโน้มตลาดที่ชะลอตัวตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกด้วย อย่างไรก็ตาม แม้อัตราการอนุมัติสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทลดลงจากไตรมาส

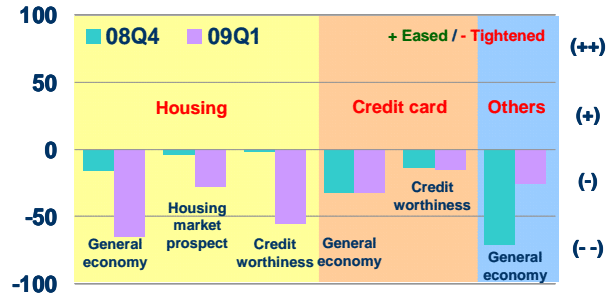
ก่อน แต่อัตราการอนุมัติสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยยังคงเพิ่มขึ้นเล็กน้อย สอดคล้องกับข้อมูลจากโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจที่เห็นว่าผู้บริโภคยังคงมีความต้องการในการซื้อที่อยู่อาศัยและความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีแนวโน้มดีขึ้น

Figure 9 Credit standards (Consumer loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

Figure 10 Factors affecting credit standards (Consumer loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, April 2009.

แนวโน้มภาวะสินเชื่อภาคครัวเรือนในช่วงไตรมาสที่ 2 ปี 2552 สถาบันการเงินคาดว่าความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ตามภาวะเศรษฐกิจทั่วไปที่เริ่มปรับตัวดีขึ้น ประกอบกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของทางการมีความชัดเจนขึ้น ทั้งนี้ มาตรฐานการให้สินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทจะยังคงเข้มงวดขึ้นเล็กน้อยจากความกังวลเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อครัวเรือนทุกประเภท

ทีมีวิเคราะห์สันทเศรษฐกิจ
ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ
สายนโยบายการเงิน
พฤษภาคม 2552